

Posudek vedoucího diplomové práce

Magisterský program RS UK FHS v Praze

Název práce: **Exuser a řízení v terapeutické komunitě – koncept Betel**

Jméno studenta: **Bc. Veronika Tichá**

Zaměření studia: řízení

Posudek vypracovala: Mgr. Blanka Tollarová, Ph.D.

Datum: 11.9.2013

Cílem diplomové práce Veroniky Tiché je důkladně představit terapeutický koncept a komunitu Betel a podrobně a hlavně systematicky ukázat roli exuserů, tedy bývalých uživatelů drog, na nichž je terapeutický model Betelu založen. V prvních kapitolách zařazuje autorka Betel jak do kontextu terapeutických komunit – ukazuje v čem a jak Betel navazuje na odkaz významných historických komunit, ve kterých šlo hlavně o společný život, tak komunit terapeutických, jejichž smysl byl dán hlavně snahou o pomoc závislým osobám o zbavení se své závislosti. Dále Betel ukazuje z pohledu manažerského – představuje organizační strukturu a systém řízení české pobočky a obojí srovnává s pobočkami zahraničními.

Vedle porovnání s historickými modely a vedle zahraničního srovnání pracuje autorka s daty z vlastního výzkumu – prováděla rozhovory s exusery žijícími v české pobočce Betelu a s jejím ředitelem, vzhledem k tomu, že sama v komunitě žije a pracuje, pokusila se také o systematické pozorování a analýze a reflexi podrobila také vlastní pracovní a životní zkušenosti. Na zjištěních výzkumu jsou postaveny jak kapitoly ukazující specifika Betelu pokud jde o jeho systematické zařazení do typů terapeutických komunit, tak kapitoly věnované roli exusera a jeho podílu na řízení komunity. Role exusera je zřetelně a srozumitelně popsána v dimenzích generovaných z rozhovorů a pozorování – exuser je primárně vzorem, tím, který to (abstinovat, zbavit se závislosti na drogách) dokázal. Jeho role je ale bohatší – například jako vedoucí přejímá odpovědnost za klienty (a autorka dobře ukazuje, jaká to má pro něj i klienty rizika v možné nepřiměřené tvrdosti a velkém prožívání úspěchů i proher klientů), nebo se předtím musel vnitřně i navenek od mentality uživatelů drog odpoutat (přestat hrát levou).

V tomto ohledu bych práci ráda vyzdvihla, neboť propojení teoretické a empirické části se studentům málokdy povede – a autorka zde dokázala své empirické poznatky integrovat s předloženými rešeršemi a koncepty převzatými z odborné literatury. Práce postupně komplexně pojednává o jednotlivých tématech a působí proto celistvě a vyspěle.

Autorka v práci explicitně formuluje své stanovisko experta v oboru adiktologie a snaží se do veřejného diskurzu přidat hlas, který podporuje využívání exuserů a jejich zkušeností v terapeutických komunitách. Ukazuje, v čem je role exusera, který je postaven naroveň profesionálům, dokonce zastává vedoucí pozici, nezastupitelná a pro terapii hodnotná: exuser ve

vyléčení věří, má sám vnitřní motivaci klientům pomáhat a dokáže jim nabídnout spoluprožitek. Kdyby tyto vlastnosti nesplňoval, nebyl by do své role povolán a ani by o ni neměl zájem. Vedle obhajoby terapeutického potenciálu exuserů autorka kritizuje mainstreamový přístup v oblasti financování terapie a prevence drogově závislých, kdy komunity, které nemohou prokázat profesionální psychoterapeutickou odbornost svých pracovníků, nedosáhnou na některé možnosti financování léčby z veřejných zdrojů.

Diplomová práce podle mého názoru splňuje veškeré nároky na diplomovou práci kladené – autorka ukázala, že umí zpracovat zvolené téma, nastudovat relevantní literaturu, sebrat, analyzovat a interpretovat data, zaujmout a argumentovat vlastní odborné i osobní stanovisko, a navíc text zpracovat do podoby odborně vyspělé a čtenářsky přívětivé práce. **Diplomovou práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.**